

A Nicki szűr története

Magyarországon a 19. század közepéig a fa volt a legelterjedtebb építőanyag. A háztetők szalmával fedett ún. zsuppos fedésűek voltak, ez a tűz terjedése szempontjából nagy jelentőséggel bírt. A házakban tűzhasználat (főzés, fűtés) gyakran nyitott tűzhelyen történt, az épületek jelentős része nem volt kéménnyel ellátva. E miatt is különösen tűzveszélyes volt, ha ezeket az épületeket, is éghető anyagból készítették. Az udvarokon tárolt nagy mennyiségű éghető anyag (felhalmozott tűzifa, szalma, takarmány) szintén fokozta a tűzveszélyt. Az akkori tüzek másik fontos oka a tűzvédelmi szervezetben keresendő. Magyarországon ekkor még tűzoltóságról nem beszélhetünk. Az első országos érvényű tűzvédelmi rendeletet II. József bocsátotta ki 1788-ban, de ezt elsősorban a városokra értelmezték. A megelőzéssel kapcsolatban előírták, hogy a kéményeket igen gyakran, általában legalább negyedévenként kell tisztítani, ellenőrizni, megtiltották, hogy azokat gyúlékony anyagból készítsék, valamint hogy a hamut a padlásra öntsék, ez utóbbi ugyanis gyakran előfordult. A tűz általában valamilyen háztartási vagy mezőgazdasággal összefüggő kisipari tevékenység nyomán keletkezett, gyakran erős szélről támogatva nagyon hirtelen elterjedt, a város egyszerre több ponton kezdett el égni, az emberek pánikba estek, az eredményes oltást szinte már elkezdni is lehetetlen volt. A lakosság, saját vagyonának mentésével volt leginkább elfoglalva. Általában egy–másfél nap alatt a település nagy része elhamvadt. A katasztrófák legfőbb oka kétségtelenül a házak szerkezete, és építési módja volt. A lángok terjedését e korban kétféle eszközzel lehetett megfékezni: oltó- és bontószerszámokkal. Az ásott kutak (nehéz megközelíthetőségük és a merítés körülményessége miatt) nem tudtak elegendő vizet adni az oltáshoz. Az égő épülethez túl közel kellett vinni, ami szintén nem minden esetben volt megoldható. Nem nehéz elképzelni, hogy egyszerre csak egy épületet lehetett ezzel oltani, tehát ha például egy utcásor égett, már egyáltalán nem volt hatékony az oltás. Kétfajta kézi oltószerszámot ismertek: a vödröt és a vízipuskát. Előbbiek többnyire szalmából, ritkábban bőrből, utóbbiak fából, esetleg rézből készültek. Ezekkel legfeljebb 5–6 liter vizet lehetett a tűzre önteni. Mivel ezekkel a szerszámokkal az elharapózott tüzet eloltani nem lehetett, sokkal jelentősebbek voltak a különböző bontó eszközök. Az épületek bontását botokkal és fejszékkel végezték. A tetőhorog vagy más néven csáklya a már tüzet fogott, illetve a még nem égő házfedeleket bontását segítette.

1867. szeptember 2-án tűzvész pusztította el a faluban, házak nagy részét, sőt még a templom tornya és tetőzete is elpusztult, a harangok elolvadtak a nagy hőtől. Mindenki mentette, amit tudott.

Így tett egy bizonyos Kovács Sándor nevű ember is, ám a tűz eloltása után szomorúan tapasztalta, hogy a szűre a lángok martaléka lett, nem találta sehol sem. Beletörődött. Majd évek múltán mikor a kamra takarítására szánta el magát nagy lett, az öröm, hisz a hombár mögül előkerült a kedvenc ruhadarab, a mi nem égett el csak leesett, és a nagy kapkodásban senki sem vette észre. Ámde, a hombár mögött töltött idő alatt az egerek beleköltöztek, megrágták, így használhatatlanná vált. Gyorsan híre ment a faluban, sőt a környék falvaiban is, és azóta gyakran felemlégetik: „El se vezett meg sincs, mint a nicki ember szűre”